

การศึกษาเปรียบเทียบ วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัลด์ ดาห์ล กับ มิชาเอล เอนเดอ

นางสาวปนัดดา สดุดีวิศิษย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3217-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARATIVE STUDY OF ROALD DAHL'S AND MICHAEL ENDE'S FANTASIES FOR CHILDREN

Miss Panadda Sadudeewitheechai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ศิลปศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Comparative Literature

Department of Comparative Literature

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3217-1

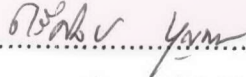
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบ วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัลด์ ดาห์ล
กับ มิชาเอล เอนเดอ
โดย นางสาวปนัดดา สดุดีวิเศษชัย
สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์

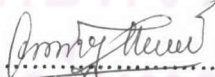

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภทิพย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตริศศิลป์ บุญขจร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วรณี อุดมศิลป์)

ปนัดดา สดุดีวิศิษฐ์ : การศึกษาเปรียบเทียบ วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัลด์ ดาห์ล กับ มิชาเอล เอนเดอ. (A COMPARATIVE STUDY OF ROALD DAHL'S AND MICHAEL ENDE'S FANTASIES FOR CHILDREN) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์, 138 หน้า. ISBN 974-17-3217-1.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัลด์ ดาห์ล กับ มิชาเอล เอนเดอ ในด้านลักษณะของวรรณกรรมเด็กและองค์ประกอบของวรรณกรรมรวมทั้งทัศนคติของนักเขียนที่มีต่อสังคม

จากการศึกษาพบว่า แม้วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของดาห์ลและเอนเดอจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือเป็นแฟนตาซีแนวนิกัณ (fanciful fantasy) และแนวจินตนาการ (imaginative fantasy) ตามลำดับ หากแต่มีวิธีการนำเสนอที่คล้ายคลึงกันในการดำเนินตามขนบนิยมของวรรณกรรมสำหรับเด็กได้แก่ การใช้เด็กเป็นตัวละครเอกและการจบเรื่องแบบสุขสมหวังเสมอ มีองค์ประกอบที่แสดงความมหัศจรรย์อันเป็นพื้นฐานสำคัญของวรรณกรรมประเภทนี้เหมือนกันโดยแสดงบทบาททั้งการช่วยเหลือและเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของตัวละคร ส่วนทัศนคติต่อสังคมนั้นปรากฏนัยยะที่มีความเหมือนและต่างตามอัตวิสัยของผู้เขียน หากแต่ยังเน้นการเสนอแง่มุมอันเกี่ยวพันถึงเด็กเป็นสำคัญเช่นกัน ได้แก่ สภาพวะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตเด็กและการเสนอความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

4280150922 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEYWORD : ROALD DAHL / MICHAEL ENDE / FANTASY / CHILDREN'S LITERATURE

PANADDA SADUDEEWITHEECHAI : A COMPARATIVE STUDY OF ROALD

DAHL'S AND MICHAEL ENDE'S FANTASIES FOR CHILDREN. THESIS ADVISOR :

ASSOC. PROF. ANONGNAT THAKOENGWIT. 138 pp. ISBN 974-17-3217-1.

This thesis is aimed at comparing Roald Dahl's and Michael Ende's fantasies for children in terms of their characteristics and elements which are those commonly found in children's literary works and the writers' attitudes toward society.

The study shows that although Dahl's and Ende's fantasies can be categorized into different sub-genres, i.e. fanciful fantasy and imaginative fantasy respectively, they similarly follow the tradition of the genre of children's literature in employing children as main characters, always ending happily and containing elements of magic, a fundamental component of this genre, which can perform both supportive and obstructive roles in the characters' courses toward their goals. Concerning their attitudes toward society, the two writers converge and vary according to each person's subjectivity. Nevertheless, both of them foreground similar important issues about children, namely the change in social conditions which affects children's lives and the relationship between children and adults in the society.

Department Comparative Literature

Field of study Comparative Literature

Academic year 2002

Student's signature.....

Advisor's signature .....

Co-advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากหลายๆท่าน บุคคลท่านแรกที่ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงคือ รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้อุทิศเวลาอันมีค่าช่วยตรวจแก้งานและให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ตลอดจนให้ความห่วงใยในสุขภาพของผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตริศิลป์ บุญขจร ประธานกรรมการในการสอบและอาจารย์ ดร. วรณี อุดมศิลป์ กรรมการสอบอาจารย์ทั้งสองท่านได้มอบคำแนะนำและความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ถนอมนวล นิรัญเทพ และอาจารย์ศิริพร ศรีวรภานต์ อาจารย์ทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำเอกสารต่างๆ มากมายอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอบคุณคุณสุนิสา ศรีเจริญ เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ เจ้าหน้าที่ผู้เอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้วิจัยในการแจ้งกำหนดการและชี้แนะขั้นตอนในการติดต่อกับฝ่ายต่างๆ ขอขอบคุณคุณนพมาศ พวงสุวรรณ ผู้เป็นทั้งพี่ที่คอยห่วงใยและเพื่อนผู้เป็นกำลังใจรวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณคุณวลัยลักษณ์ ตรงจิตติปัญญา ขอขอบคุณเพื่อนๆในภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบทุกคนที่คอยสนับสนุนและมอบความเป็นเพื่อนที่พร้อมช่วยเหลือกันและกัน

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่ให้การสนับสนุนด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย.....	4
1.5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
1.6. ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี.....	7
2.1. ความหมายของวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี.....	8
2.2. กำเนิดและพัฒนาการของวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี.....	13
2.2.1. กำเนิด.....	13
2.2.2. พัฒนาการ.....	19
2.3. วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีกับเทพนิยาย.....	23
2.4. ลักษณะของวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี.....	28
2.5. ประเภทของวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี.....	34
2.5.1. การแบ่งตามเกณฑ์ของ Frank Eyre.....	34
2.5.1.1. เรื่องราวในชีวิตสามัญที่บังเกิดความมหัศจรรย์.....	35
2.5.1.2. เรื่องราวในโลกสมมติ.....	36
2.5.2. การแบ่งตามเกณฑ์ของ Kenneth J. Zahorski และ Robert H. Boyer.....	37
2.5.3. การแบ่งตามเกณฑ์ของ Collin Nicholus Manlove.....	42

บทที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะวรรณกรรมเด็กและองค์ประกอบวรรณกรรมใน	
วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัลด์ ดาห์ล กับ มิชาเอล เอนเดอ.....	45
3.1. ลักษณะวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี.....	47
3.2. โครงเรื่อง.....	50
3.2.1. โครงเรื่องแบบเทพนิยาย.....	51
3.2.2. การใช้ความขัดแย้งหลักตัวละครสู่การผจญภัย.....	55
3.2.3. การใช้ความมหัศจรรย์คลี่คลายสถานการณ์.....	58
3.2.4. การปิดเรื่องแบบสุขสมหวัง.....	64
3.3. ตัวละคร.....	69
3.3.1. ตัวละครเอกที่เป็นเด็ก.....	69
3.3.3. การสร้างตัวละครคู่ขัดแย้งด้วยภาพขาว-ดำ.....	78
3.3.4. การสร้างตัวละครรองในบทบาทผู้ช่วยเหลือ.....	84
3.3.4.1. ตัวละครรองที่เป็นมนุษย์.....	84
3.3.4.2. ตัวละครรองแบบเหนือจริง.....	88
3.4. ฉาก	93
บทที่ 4 การเปรียบเทียบวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของโรอัลด์ ดาห์ล กับ มิชาเอล	
เอนเดอ ในแง่ทัศนคติต่อสังคม.....	102
4.1. ทัศนคติต่อสภาพสังคมสมัยใหม่.....	103
4.1.1. ค่านิยมในวัตถุ.....	103
4.1.2. สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า.....	107
4.2. ทัศนคติต่อภาพลักษณ์ผู้ปกครองสังคม.....	109
4.3. ทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่.....	113
4.3.1. บุตรกับบิดามารดา.....	113
4.3.2. เด็กกับญาติ.....	117
4.3.3. นักเรียนกับครู.....	119
4.3.4. เด็กกับบุคคลอื่น.....	123
บทที่ 5 บทสรุป.....	128

รายการอ้างอิง.....	131
บรรณานุกรม.....	136
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	138

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย